

»Hvem er ung?« er et af de klassiske spørgsmål, der dukker op, når vi taler om unge i kirken. Dette spørgsmål bliver ofte besvaret ud fra alder eller fra social status. DSB bruger to definitioner: Du er ung, når du kan dokumentere, at du er mellem 16-25 år, eller hvis du er indskrevet på en SU-berettiget uddannelse. Men hvor fx DSB's definition af en ung handler om at begrænse adgangen til særlig rabat, så er sigtet med kirkens ungdomsarbejde det stik modsatte, nemlig at åbne for adgangen til kirken. Og med det ønske – at skabe adgang til kirken – kan det være frugtbart at stille et andet spørgsmål, nemlig: »Hvad er en ung?«

Af Berit Weigand Berg, udviklingskonsulent i Kirkefondet

Berit er endvidere Master i Particulatorisk teologi med særligt fokus på de unge og kirken. Medlem af International Association for the Study of Youth Ministry, som udgiver Journal of Youth and Theology og holder årlige konferencer med fokus på forskellige aspekter af ungdomsteologien. På konferencen i 2018 på Malta var Berit Weigand Berg medlem af konferencens akademiske komite.

Der findes mange variationer af synet på, hvad folkekirken gør for de unge. Og da vi ikke har en synodal struktur, bliver det i sidste ende op til det enkelte sogn og den enkelte præst at prioritere ungdomsarbejdet ud fra deres interesser og ressourcer. Dette finder vi genspejlet i argumenterne

for og imod ungdomsarbejde, der ofte handler om, hvor fokus ligger henne; skal kirken lave ungdomsarbejde for de unges skyld, eller skal den lave ungdomsarbejde for kirkens skyld?

Er de unge (endnu) en målgruppe?

Når vi ser unge som en målgruppe, kan det hjælpe os til at blive mere bevidste om dem. Denne tilgang kan dog også rumme udfordringer. Hvis vi tænker målgruppe på samme måde som DSB, kommer det nemt til at handle om succesrate, og spørgsmålet om vi gør det rigtige, bliver besvaret med tal – men vel at mærke tal, der knytter sig til aldre. Dvs., at vi nemt kommer til at vurdere hvor mange unge under 25, der sidder på kirkebænken til højmesse. Men er det interessant? For mens en murer eller tandtekniker på 26 år falder uden for DSB's forståelse af ung, så falder de meget sjældent inden for kirkens forståelse af voksen. Skulle de blive valgt til menighedsråd ville de straks – og i mange år - blive omtalt som »de unge«.

Hvad er en ung?

Hvis vi skal reflektere lidt over, hvad en ung er i stedet for, hvem der er ung, så kan det være en stor hjælp at flytte sig lidt væk fra bl.a. sociologien. Vi hører ofte om, hvordan ungdom er en social konstruktion, der opstod som følge af den industrielle revolution, hvor de stærke unge mænd blev overflødig, fordi deres arbejde nu kunne varetages af alle takket være maskinerne. Denne udvikling eksploderede nærmest efter krigen og gjorde netop krigens børn til den første tydelige ungdomsgeneration. Men når vi ser på, hvad en ung er, så er der nogle helt andre spor at forfølge. Der er fornemmelsen af, at de unge er de udannede, som vi hører Sokrates beskrive dem. Men vi ser også, at det netop er deres udannethed, der kan have en værdi, fx i Bibelen, hvor vi støder på de udannede i form af hyrden David, Maria, Samuel og Jeremias. Der er også de modige, der skal redde verden. Her kan vi igen pege på David, denne gang i kamp mod Goliat, men også Jeftas datter, Josef og Isak, der kommer til at spille en stille, men afgørende rolle da Abraham står over for at kunne miste sin anden søn.

» ... der ligger nogle talenter i ungdommen, som i den grad kan blive en gave for kirken.«

Der er i et vist omfang en sammenhæng mellem alder og ungdommens tilgang til livet. Men ved at tale om ungdommens »hvad« i stedet for »hvem« får vi en større platform at tale ud fra. Ungdommens »hvad« kan beskrives på mange måder. Hvis jeg skal give et par bud på disse beskrivelser, kunne det netop være »ungdommens mod«, men også dens begejstring. Det kunne være »intensitet« som en ungdomsforelskelse eller en længsel efter at forandre verden, som vi ser den i aktivisme. Når vi ser på ungdommens »hvad«, vil vi som kirke kunne se, at der ligger nogle talenter i ungdommen, som i den grad kan blive en gave for kirken. Særligt hvis vi som voksne tør lade de unge være netop unge og ikke beder dem om at være kopier af voksne.

Ungdomsteologi: At møde det anderledes

Ungdomsarbejde handler ikke nødvendigvis om at lave noget særligt for en bestemt aldersgruppe. Det handler derimod om, at vi som kirke tager imod det, der er anderledes end os selv. Vi er ret gode til at tage imod dem, der er magen til os selv uanset deres alder, og vi elsker fortællingen om en konfirmand, der bliver ved med at komme til højmesse. Men ungdomsteologien udfordrer os til at give plads også til dem, der ikke er til højmesser, uanset deres alder. At vi giver plads til den, der er fuld af begejstring over at have fundet troen, uanset alder, også selv om vi ikke er helt vant til den slags i vores menighed. Ungdomsteologi handler med andre ord om måden, vi møder mennesker på uanset deres alder.

At vi finder en måde at have plads til netop begejstring og aktivisme, men også til weltschmerz og det første møde med det uerstattelige tab.

Ungdomsteologi også i din kirke

Det kræver ikke et stort projekt at komme i gang. Det handler derimod om at gå i gang, næste gang du møder en ung i kirken. Hvordan møder vi fx de unge mødre og fædre, der kommer med børn til babysalmesang – er der plads til dem, der er under 25 år, og som måske virker en anelse udannet? Hvad med de forældre, der kommer til spaghettigudstjeneste – er der plads til dem, der er under 30 år, og som stadigvæk har et håb om at gøre verden til et bedre sted?

Vi er blevet så vant til at sætte hinanden i alderskasser ligesom hos DSB, men når det kommer til at lave kirke for de unge, så skal vi hellere se det unge menneske frem for at se på dets alder.